

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบไปด้วย ได้แก่ คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ประกอบการ และประชาชน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,007 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,099 คน (เอกสารองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง, 2547)

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรข้างต้น ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำดังนี้

1. การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยใช้ตารางของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05% โดยใช้สูตร (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546, หน้า 141) ดังนี้

สูตร	=	$\frac{N}{1 + Ne^2}$
เมื่อ	n =	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N =	ขนาดของประชากร (N = 1,007)
	e =	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5 (0.05)
แทนค่า	n =	$\frac{1,007}{1 + (1,007 \times 0.05^2)}$
		= 287

2. การสุ่มตัวอย่างจากจำนวนตัวอย่าง 287 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (stratified random sampling) และเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (convenience sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ลงพื้นที่โดยการเดินแจกแบบสอบถามตามบ้าน เฉพาะหมู่ที่ 10 ในตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง

2.2 เลือกแจกแบบสอบถาม ในกลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง และกลุ่มผู้ประกอบการ แบบจำเพาะเจาะจง รายละเอียดของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ 1

2.3 เลือกแจกแบบสอบถาม ในกลุ่มประชาชนหมู่ที่ 10 แบบไม่จำเพาะเจาะจงบุคคลที่อาศัยอยู่ภายในบ้าน จนครบจำนวนตามที่กำหนดไว้ รายละเอียดของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของกลุ่ม

ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
หน่วยงาน	จำนวน (คน)	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
1. คณะกรรมการหมู่บ้าน	25	กำนัน	1
หมู่บ้านที่ 1-10	50	ผู้ใหญ่บ้าน	11
หมู่บ้านที่ 11	5	กรรมการกลุ่มพัฒนาอาชีพ	5
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง	7		
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	2		
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวหน้าส่วนการคลัง	1		
หัวหน้าส่วนโยธา	1		
3. ผู้ประกอบการ	60	ร้านค้ากลุ่มอาชีพของชุมชน	7
ร้านค้ากลุ่มอาชีพของชุมชน	11	ร้านค้าขายต้นไม้	5
ร้านค้าขายต้นไม้	8	ร้านค้าประเภทของกิน(ในเรือ)	5
ร้านค้าประเภทของกิน(ในเรือ)	8	ร้านค้าประเภทขายผัก – ผลไม้	5
ร้านค้าประเภทขายผัก – ผลไม้	10	ร้านค้าประเภทขายของหวาน	6
ร้านค้าประเภทขายของหวาน	13	ร้านค้าประเภทเบ็ดเตล็ด	6
ร้านค้าประเภทเบ็ดเตล็ด	10	ประชาชนหมู่ที่ 11	232
4. ประชาชนหมู่ที่ 11	1,007		
รวม	1,099	รวม	287

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตำบลบางน้ำผึ้ง

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 3 แรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิกของกลุ่มชมรม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยให้เลือกตอบว่าถูก-ผิด สำหรับคำถามในเชิงลบ ได้แก่ข้อ 7, 8, 9, 10, 11, 12 และข้อ 14 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ถ้าตอบว่าถูก ให้คะแนน	1	0
ถ้าตอบว่าผิด ให้คะแนน	0	1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ลักษณะเป็นคำถามแบบ (มาตราประมาณค่า) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

แรงจูงใจมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
แรงจูงใจมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
แรงจูงใจปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
แรงจูงใจน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
แรงจูงใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีประเด็น ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและประสานงาน
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

เป็นคำถามแบบมาตรวัด (rating scale) 4 ระดับคือ เคยเข้าร่วมมากที่สุด เคยเข้าร่วมมาก เคยเข้าร่วมน้อย และไม่เข้าร่วมเลย โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

เคยเข้าร่วมมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
เคยเข้าร่วมปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
เคยเข้าร่วมน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เคยเข้าร่วม	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศลาลาน้ำบางน้ำผึ้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้ช่วยวิจัยแล้วนำมาคิดด้วยตนเอง ทั้งหมดจำนวน 287 ชุด โดยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. 2549 ถึงวันที่ 10 พ.ค. 2549

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่และร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
2. ระดับความรู้ ความเข้าใจ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ได้แล้ว จะใช้คะแนนของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยวิธีการคำนวณความกว้างของชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2538, หน้า 82) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{1 - 0}{3} = 0.33$$

การแปลความหมายของระดับคะแนน พิจารณาจากคะแนนรวมทั้งหมดที่ได้จากคำตอบ จากนั้นจึงนำมาหาเฉลี่ยรายข้อ โดยยึดการประเมิน ดังนี้

ระดับคะแนน	0.00 - 0.33	หมายถึงมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย
ระดับคะแนน	0.34 - 0.66	หมายถึงมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	0.67 - 1.00	หมายถึงมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

3. ระดับแรงจูงใจ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ได้แล้ว จะใช้คะแนนของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับแรงจูงใจเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยวิธีการคำนวณความกว้างของชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2538, หน้า 82) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 0.133$$

การแปลความหมายของระดับคะแนน พิจารณาจากคะแนนรวมทั้งหมดที่ได้จากคำตอบ จากนั้นจึงนำมาหาเฉลี่ยรายข้อ โดยยึดการประเมิน ดังนี้

ระดับคะแนน	1.00 - 2.33	หมายถึงมีแรงจูงใจในระดับน้อย
ระดับคะแนน	2.34 - 3.66	หมายถึงมีแรงจูงใจในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	3.67 - 5.00	หมายถึงมีแรงจูงใจในระดับมาก

4. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ได้แล้ว จะใช้คะแนนของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับการมีส่วนร่วมเป็น 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยวิธีการคำนวณความกว้างของชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2538, หน้า 82) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{4 - 1}{3} = 1.00$$

การแปลความหมายของระดับคะแนน พิจารณาจากคะแนนรวมทั้งหมดที่ได้จากคำตอบ จากนั้นจึงนำมาหาเฉลี่ยรายข้อ โดยยึดการประเมิน ดังนี้

ระดับคะแนน	1.00 - 2.00	หมายถึงมีส่วนร่วมในระดับน้อย
ระดับคะแนน	2.01 - 3.00	หมายถึงมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	3.01 - 4.00	หมายถึงมีส่วนร่วมในระดับมาก

5. หาค่าสัมประสิทธิ์แบบ Pearson Product Moment Correlation ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 1

หาค่าสัมประสิทธิ์แบบ Pearson Product Moment Correlation ระหว่างแรงจูงใจการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 2

6. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 5 เป็นคำถามปัญหาข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง หากค่าความถี่ และจัดอันดับ

